

Tålegrenseanalyse for Ålesund kommune

24. februar 2026

Agenda

1

Innledning

2

Formål og arbeidsmetode

3

Funn fra innsiktsarbeid

4

Tålegrensevurderinger og anbefalinger

5

Spørsmål

A decorative graphic in the top left corner consisting of a solid blue horizontal bar above a light blue semi-circle.

Innledning

Politisk forankring for arbeid med tålegrenseanalyse

Politisk forankring

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi
- Kommunestyrets vedtak av Handlings- og økonomiplan 2025-2028
 - tålegrenseanalyse, reiselivsstrategi og merking som bærekraftig reisemål
- PAKT (Plan for areal, klima og transport i Ålesundregionen)
 - Mobilitet, grønn transport og byutvikling
- Strategisk Havneplan
 - Tilrettelegging for bedre forbindelser mellom havn og sentrum og bærekraftige løsninger

Anvendelse:

- Operativt verktøy til helhetlig og bærekraftig planlegging
- Videre arbeid med besøksstrategi og merking som bærekraftig reisemål



Formål og arbeidsmetode

Formål med tålegrenseanalysen

- Å få en helhetlig forståelse av hvem som besøker Ålesund, hvordan gjestene bruker tiden sin i kommunen, og hvilke attraksjoner og ressurser som er mest sentrale
- Vurdere status for infrastruktur, transport, beredskap og sikkerhet, samt hvordan turiststrømmene kan håndteres og eventuelt optimaliseres
- Avklare hvilke nivåer av besøk som anses som akseptable for ulike områder og attraksjoner i kommunen, som grunnlag for en bærekraftig utvikling av Ålesund som reisemål og lokalsamfunn
- Vurdering av tålegrense og anbefalinger til videre arbeid



Arbeidsmetode

- Kombinasjon av metoder:
 - *Intervju, spørreundersøkelser, webbasert innspillskart, folkemøte og dokumentstudier*
- Bygger på eksisterende planer, strategier og rapporter om reiseliv og samfunnsutvikling, samt statistikk og datasett som trafikkdata, miljødata og overnattingsstatistikk
- Formålet har ikke vært å beregne eksakte presisjonsnivåer for hvert område, men å vurdere hvordan turiststrømmer, infrastruktur, natur, sosiale forhold og rammebetingelser påvirkes enkeltvis og samlet
 - *ikke en eksakt beregning av tålegrense, men peker på sesonger, dager og tidspunkt på dagen da reisemålets tålegrense nås eller overskrides*
 - *håndteringsevnen og organiseringen av samarbeid på reisemålet påvirker vurderingen av NÅ-situasjonen*
- Analysen er basert på innspill fra et bredt spekter av aktører med ulike perspektiver og påvirkningsmuligheter
- Mangfoldet er en styrke, men det betyr også at funnene må ses i sammenheng med aktørenes roller og interesser
- Arbeidsgruppen* fikk anledning til å komme med tilbakemeldinger på innsiktsarbeidet

* Representerte aktører i arbeidsgruppen: Ålesund kommune, Destinasjon Ålesund & Sunnmøre, Atlanterhavsparken, Hotel Brosundet, Momentum, Vy, Ålesund Havnevesen, Ålesund Parkering og Ålesund Sentrumsforening

Tålegrensen vurderes ut fra et helhetlig rammeverk

Rammeverket har 7 dimensjoner, og håndteringsevnen vurderes før det konkluderes på om tålegrensen er overskredet eller ikke

Regionens tålegrense	• Kapasitet i Ålesund og omkringliggende områder • Koordinering, styring og fordeling
Klima og miljø	• Påvirkning på klima og natur • Utslipp fra sjø- og landbasert transport • Slitasje natur- og friluftsområder, herunder også avfallshåndtering
Infrastruktur	• Kapasitet i veinett, kollektivtransport, havn, gangarealer, parkering, offentlige toaletter og annen felles infrastruktur
Sosial	• Hvor mye turisme innbyggere og besøkende opplever som akseptabelt uten at trivsel, trygghet og hverdagsliv forringes
Visuell	• Visuelle endringer byrom, havneområder og naturområder tåler før stedsidentitet og landskapskvaliteter oppleves som forringet
Økonomisk	• Ser på om reiselivet bidrar til langsiktig lokal verdiskaping i tråd med kommunens nærings- og samfunnsutviklingsmål • Kostnader relatert til turisme
Juridisk (politisk)	• Omfatter rammer satt gjennom lover, forskrifter og politiske vedtak, inkludert kommuneplan, PAKT, havneplan og nasjonale regelverk



Oversikt over innhold i rapporten

0 Sammen drag

1 Innledning

2 Metodisk tilnærming

3 Ålesund som reisemål

4 Funn fra innsiktsarbeid

5 Tålegrense vurderinger

6 Anbefalinger

Referanser

Vedlegg

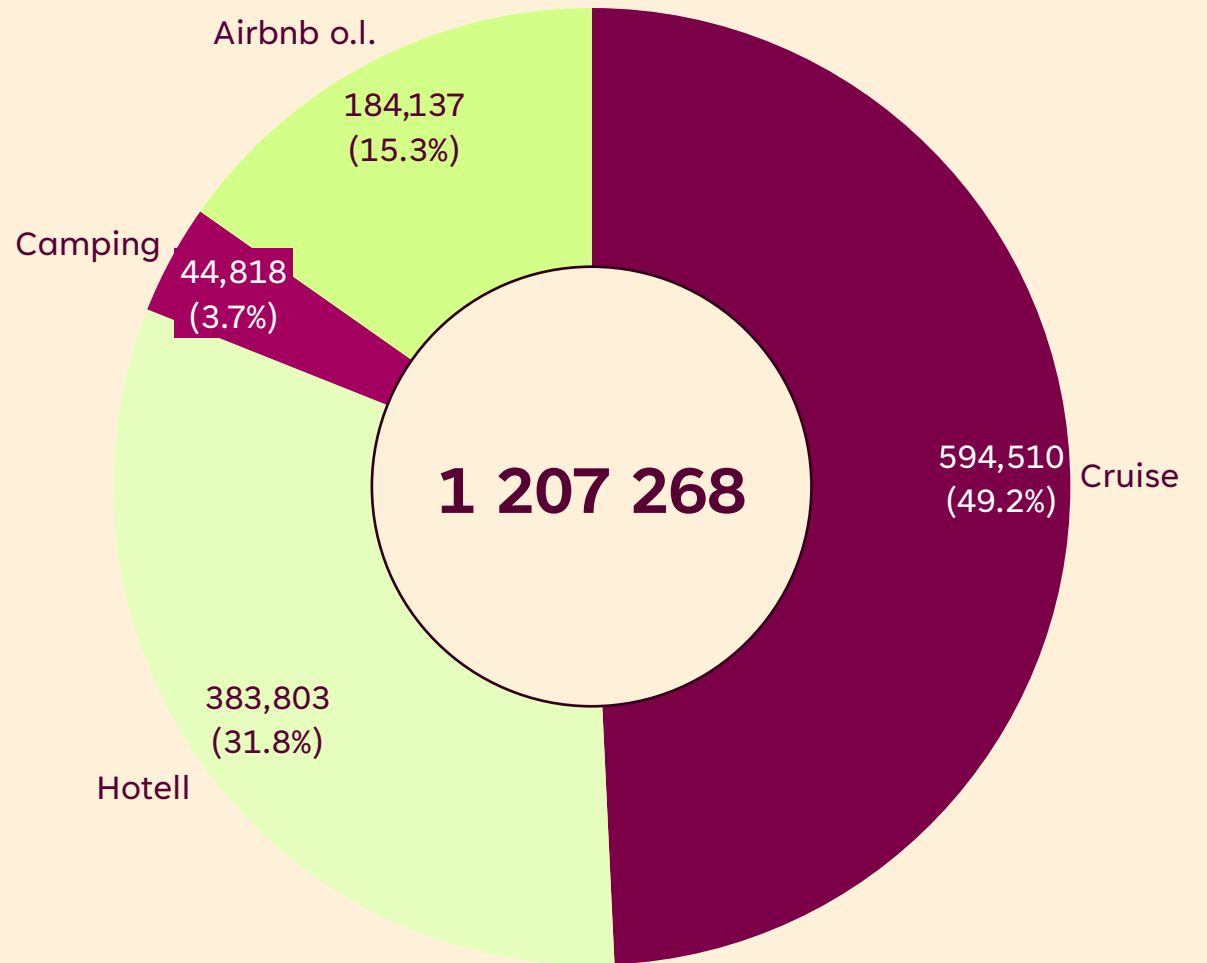
Funn fra innsiktsarbeidet

- Nøkkeltall og statistikk om turiststrømmer
- Innsikt fra intervjuer, folkemøte og spørreundersøkelser

Nøkkeltall og statistikker om turiststrømmer

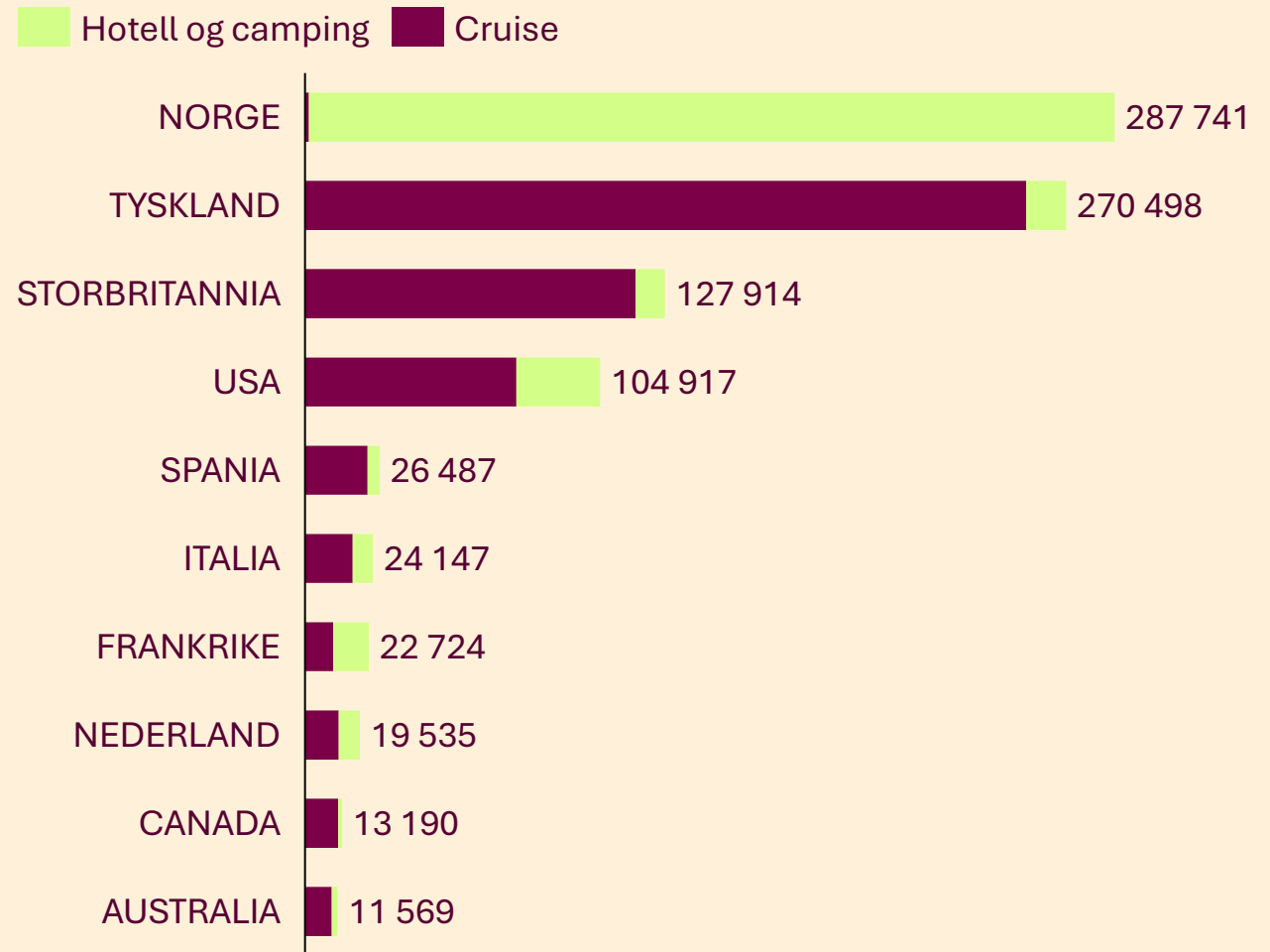
Hvem var gjestene til Ålesund i 2025?

- Totalt var det i overkant av **1,2 million** gjestedøgn fordelt på ulike besøkskategorier.
 - Cruiseturistene stod for omtrent halvparten av gjestedøgnene.
- Det er rimelig å anslå at det også er en del dagsbesøkende innom Ålesund, men disse er vanskelig å tallfeste.



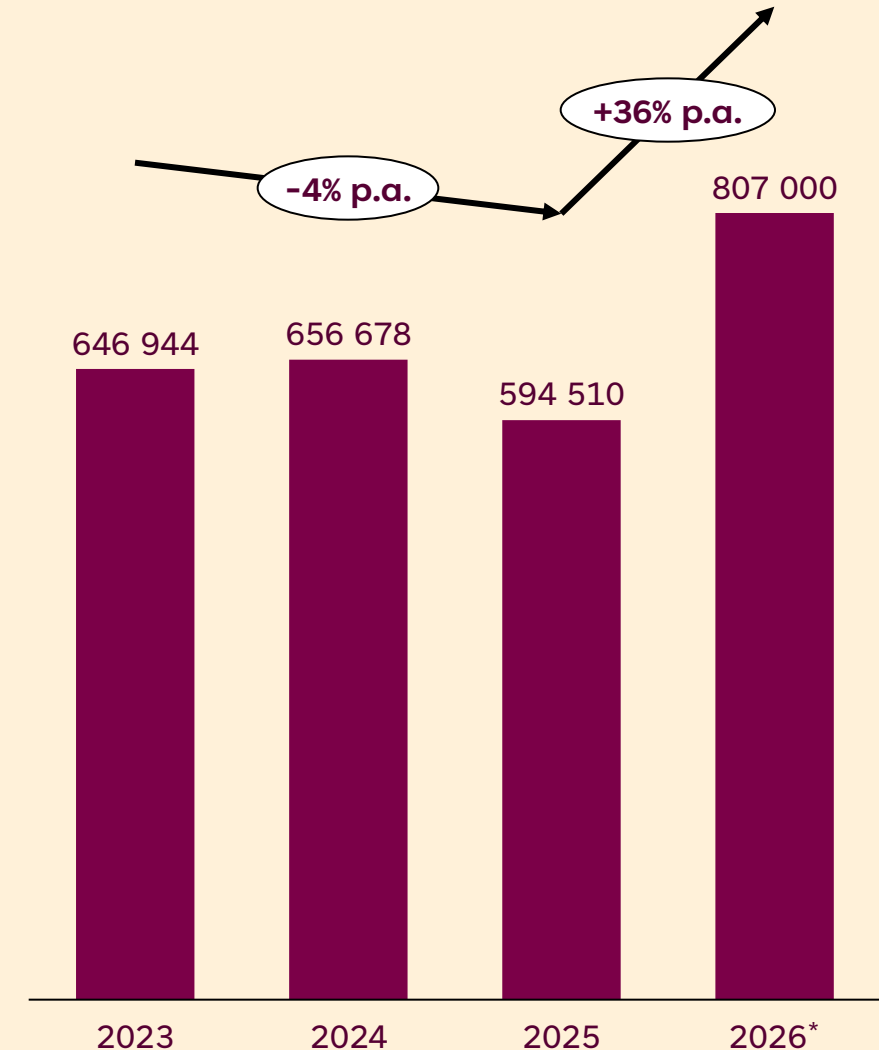
Hvem var gjestene til Ålesund i 2025?

- Totalt var det i overkant av **1,2 million** gjestedøgn fordelt på ulike besøkskategorier.
 - Cruiseturistene stod for omtrent halvparten av gjestedøgnene.
- Det er rimelig å anslå at det også er en del dagsbesøkende innom Ålesund, men disse er vanskelig å tallfeste.
- Ålesund tiltrekker seg gjester fra mange ulike nasjoner, med gjester fra over 65 ulike nasjoner.
- Figuren viser topp 10 nasjoner
 - Flest nordmenn som reiser til Ålesund (hovedsakelig hotell og camping)
 - Tett etterfulgt av tyskere (hovedsakelig cruise)



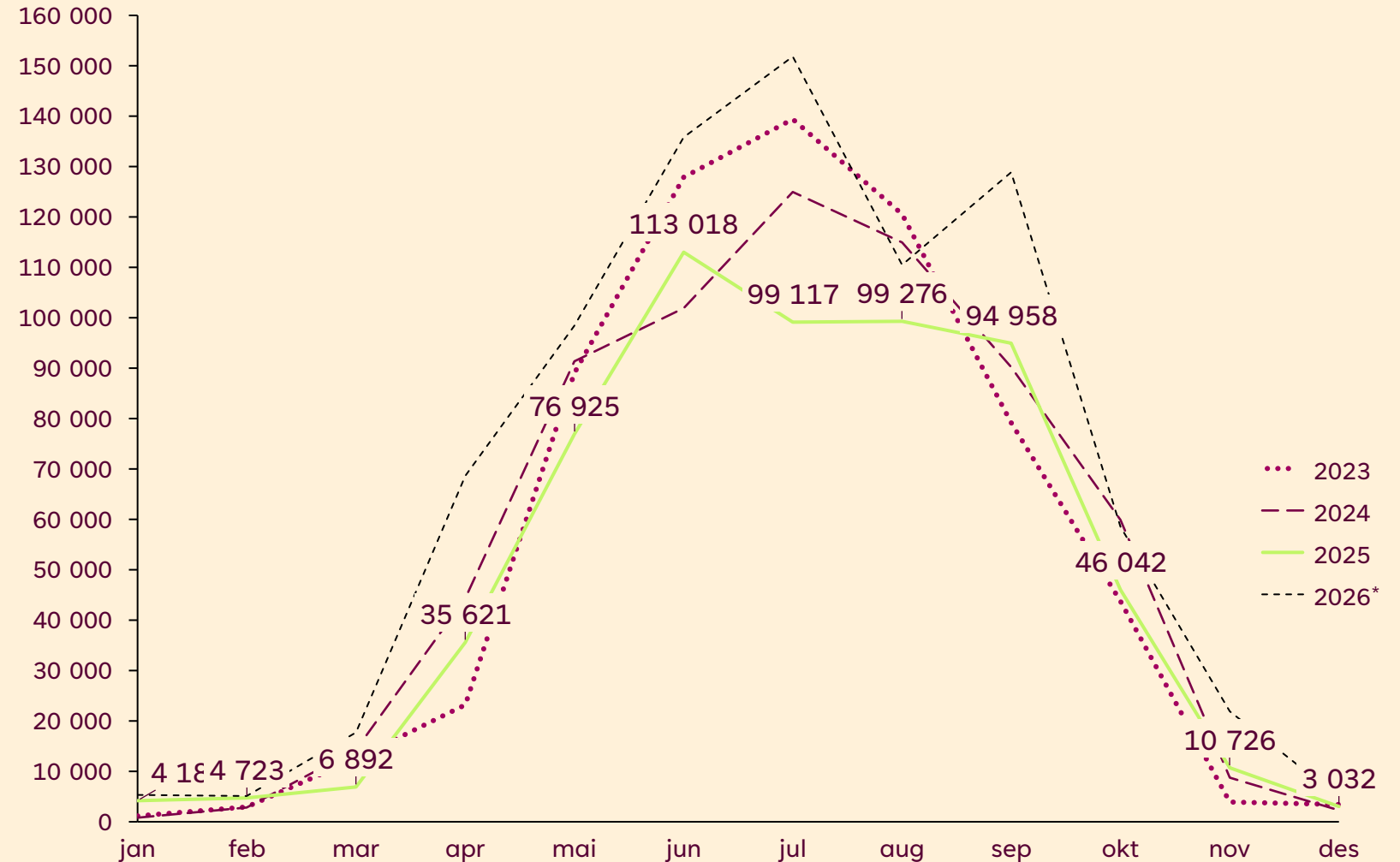
Ålesund som cruisedestinasjon

- Ålesund har de siste årene etablert seg som en av Norges viktigste cruisehavner, med årlige ankomster på rundt 600–660 000 passasjerer.
 - I 2024 var Ålesund landets største cruisehavn målt i passasjerantall.
 - Ålesund er en plass cruiseturister vil reise til og som får gode tilbakemeldinger fra agenter og passasjerer
 - Cruiseturismen er en sentral bidragsyter til lokal verdiskaping
- I 2025 var det en liten nedgang i totalt antall passasjerer, men det er forventet en betydelig økning igjen i 2026.
 - Estimater for 2026 er beregnet ut fra planlagte anløp og maks antall passasjerer per skip – tallet blir nok i realiteten noe mindre



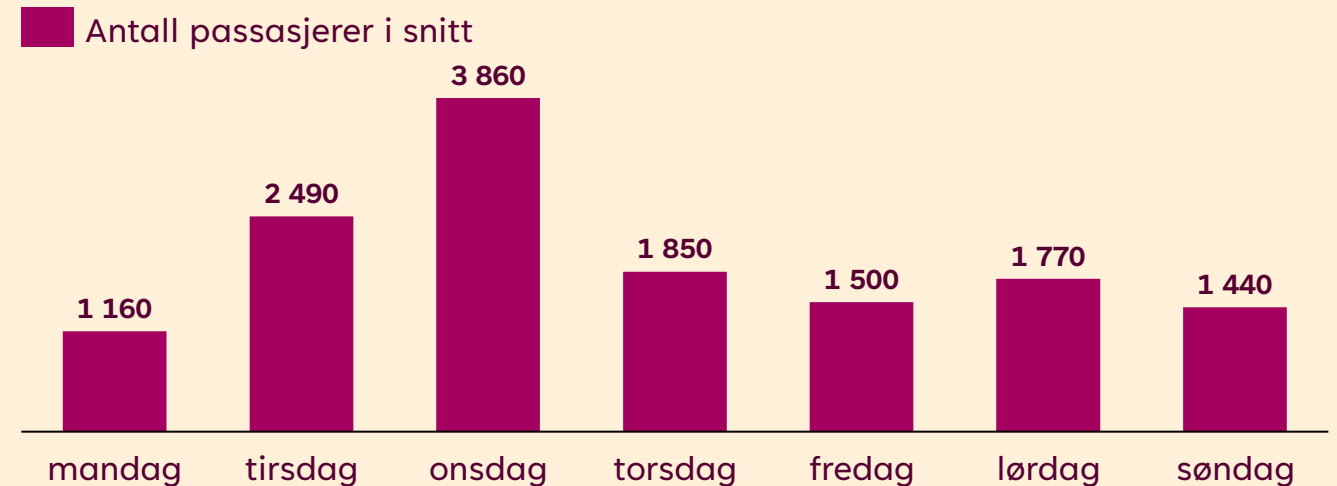
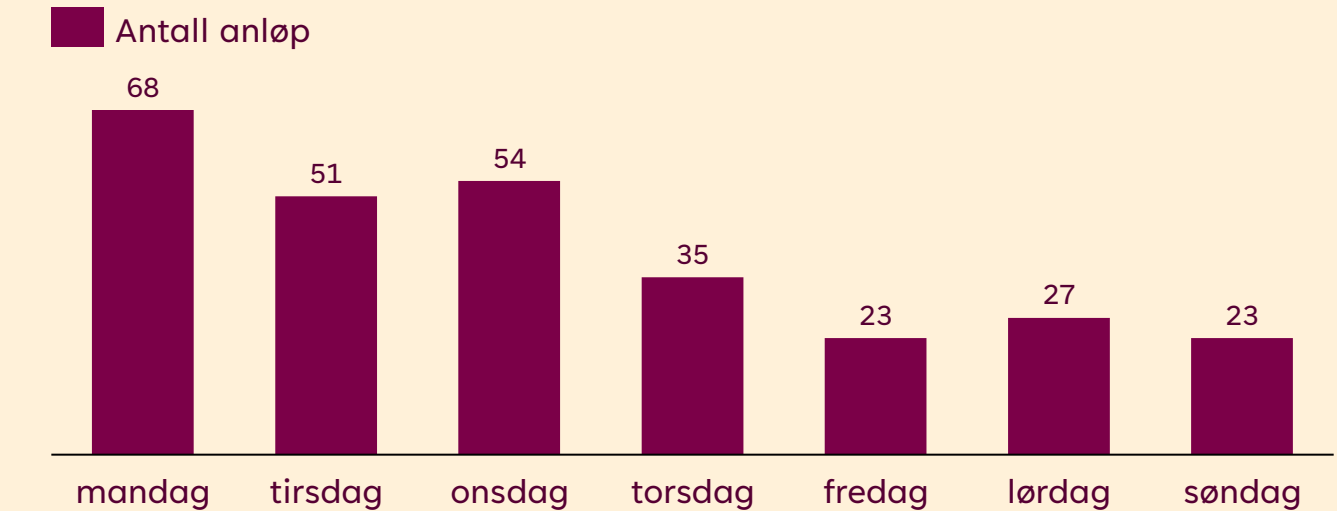
Sesongmønster for cruisepassasjerer 2023–2026

- Tall fra 2025 viser at Ålesund hadde totalt 281 cruiseanløp fordelt på 181 dager.
- Anløp i alle årets måneder, men tydelig topp i sommermånedene.
 - I sommerperioden juni-august var det 15 dager uten cruiseanløp.
- Rundt halvparten av skipene som kom i sommermånedene var over 250 meter



Cruiseanløpene til Ålesund fulgte også et tydelig ukemønster i 2025

- 61% av alle anløp var mandag-onsdag i 2025
 - Mandager var den mest populære anløpsdagen med 68 anløp, etterfulgt av onsdag med 54 anløp
- Onsdager hadde i gjennomsnitt flest passasjerer (3 860) og mandager med minst (1 160)
- Gjennomsnittlig liggetid i havn var i 2025 ca. 10 timer.



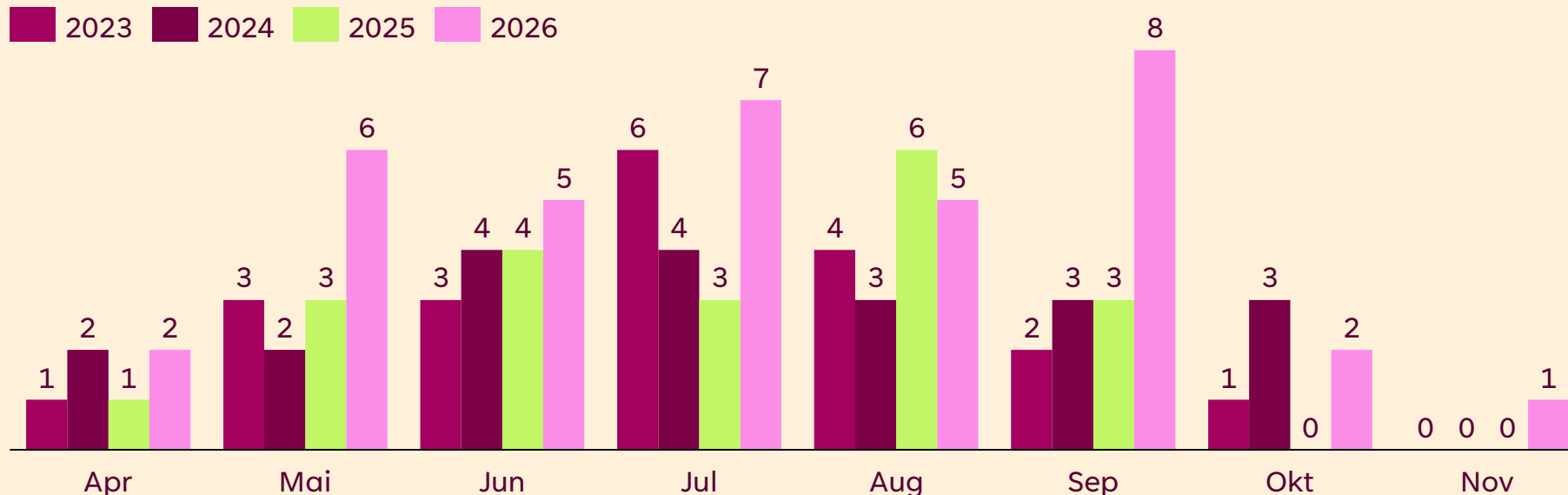
Besøksmønster for cruise

Figuren viser hvor mange dager i perioden 2023–2026 der antallet cruisepassasjerer i Ålesund oversteg 8 000:

- I 2025 var det totalt 20 slike dager og forventet å stige til 36 i 2026.
- Mellom 70 og 85 prosent av dagene med over 8 000 passasjerer faller på onsdager.

Ser man på helheten, viser cruisetrafikken et mer variert bilde:

- Av de totalt 181 cruisedagene i 2025 hadde over halvparten under 3 000 besøkende
- Gjennomsnittet for året var 2 116 passasjerer per dag med anløp
- 47 dager hadde over 5 000 gjester



2025

93

0-2999
pax

41

3000-4999
pax

27

5000-7999
pax

20

Over 8000
pax

Ålesund som destinasjon for overnattende

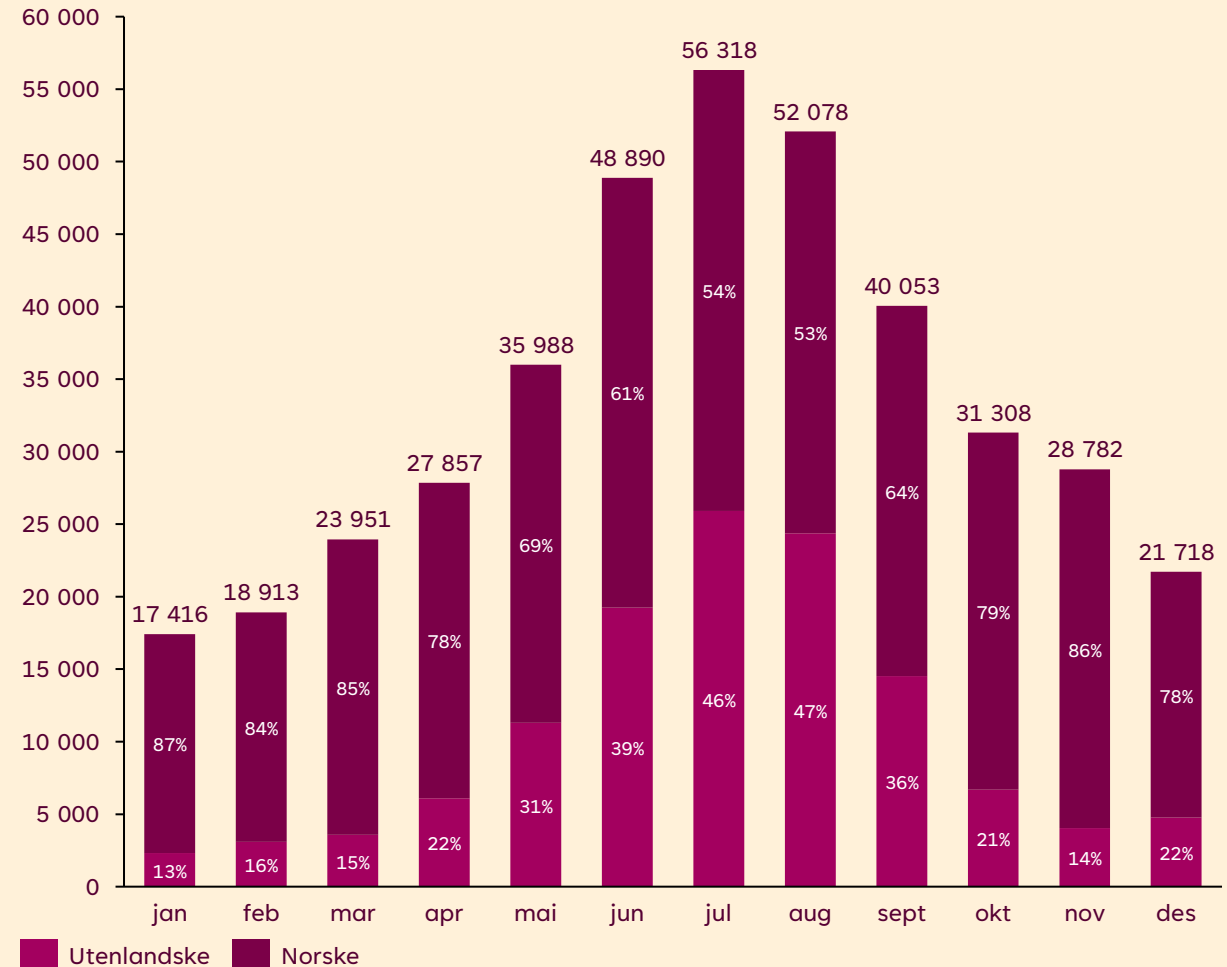
- Ålesund kommune tiltrekker seg hvert år et stort antall overnattende turister. Disse fordeler seg på hoteller, campingplasser og et betydelig antall private utleieenheter gjennom digitale plattformer.
- **Hotell:** Kommunen hadde ved utgangen av 2025 totalt 11 virksomheter innen hotell og lignende overnattingssteder, med til sammen 2568 tilgjengelige senger.
- **Camping:** Det var registrert 9 virksomheter, med i overkant av 300 senger. I tillegg kommer et stort antall oppstillingsplasser for campingvogner, bobiler og telt.
- **Digitale plattformer:** Det var registrert rundt 750 boliger gjennom året, med omkring 700 aktive boliger i sommermånedene og rundt 250-300 i vintermånedene.



Foto: Eline Karlsdatter Fladseth

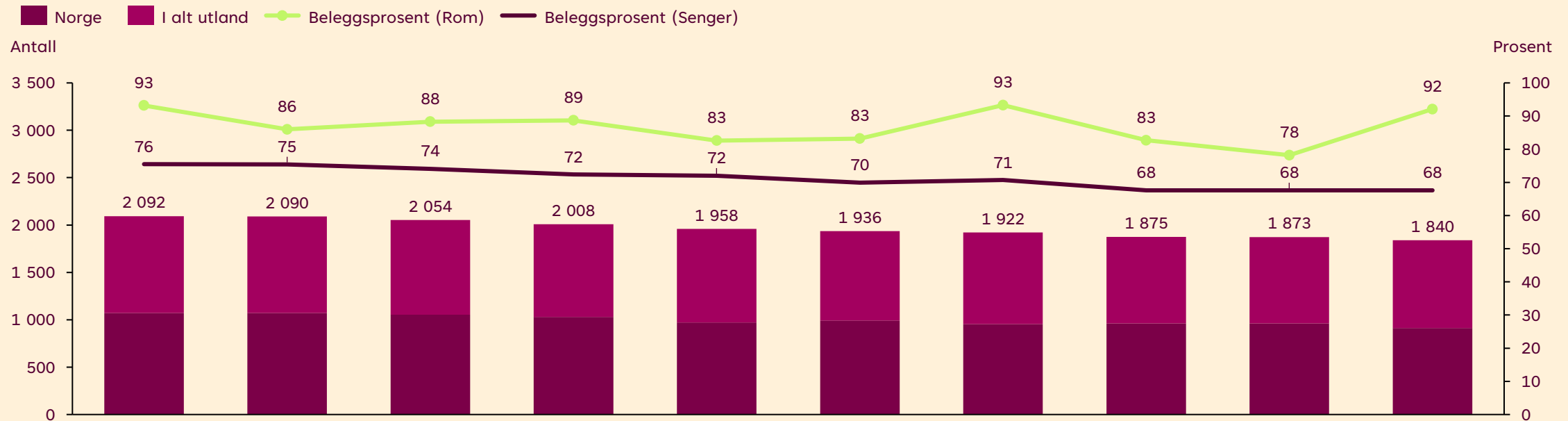
Hotellovernattinger i Ålesund

- I 2025 ble det registrert om lag 380 000 hotellovernattinger
 - Av disse var rundt 286 000 norske gjester.
 - Fordeling mellom norske og utenlandske varierer gjennom året
- Året følger en tydelig sesongprofil, med en økning i sommerhalvåret.
- De mest besøkte dagene er i juli og august, der antall overnattinger per døgn ligger på rundt 1 500–2 000.
- Totalt i løpet av 2025 var det 69 dager med mer enn 1 500 overnattinger samtidig.
 - Halvparten av disse var i helger
- I snitt var gjestene på hotell i 1,5 døgn



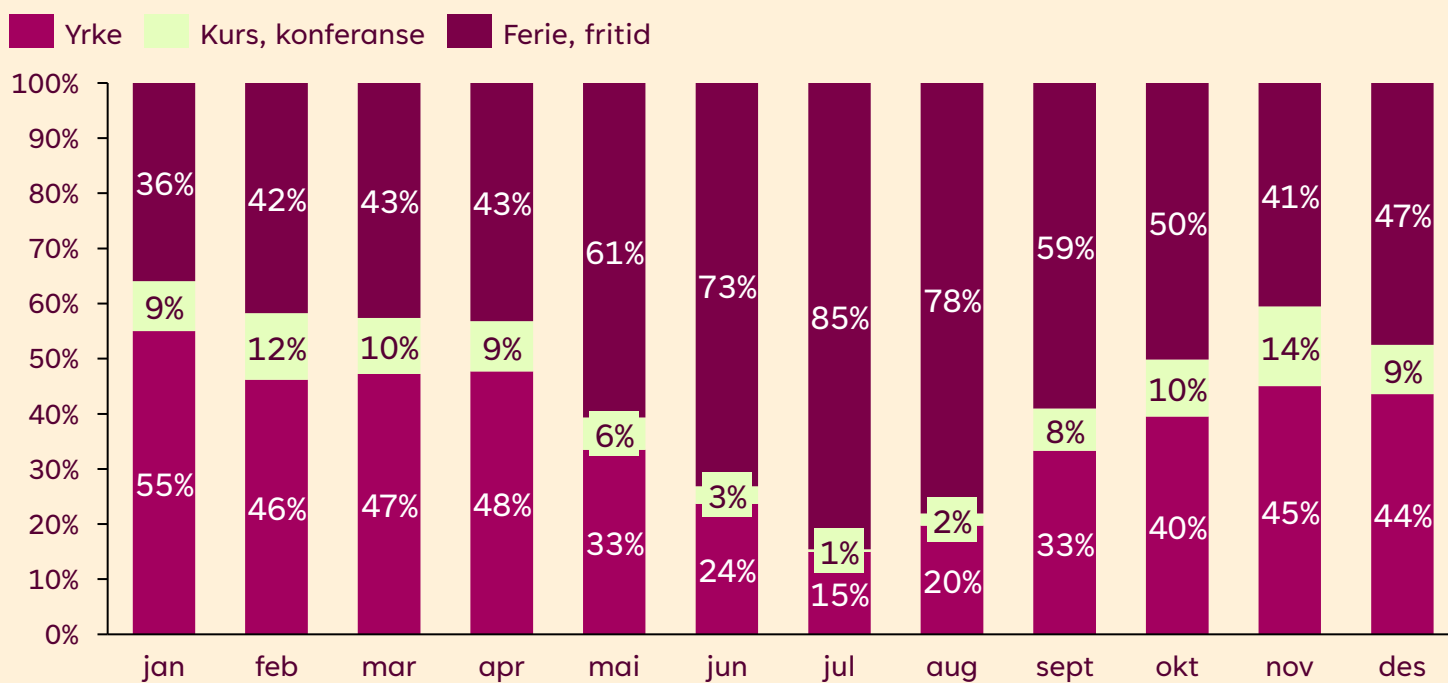
Hotellovernattinger i Ålesund

- Figuren viser topp 10 dager for antall hotellovernattinger (alle disse er i juli eller august)
 - Den mest besøkte dagen i 2025 var det 2 092 gjester
 - Beleggsprosenten for rom lå da på 93 % (andelen solgte rom i forhold til total romkapasitet)
 - Beleggsprosenten for senger lå da på 76 % (andelen solgte senger i forhold til total sengekapasitet)
- Gjennomsnittlig beleggsprosent for senger i juli/august er 60% og beleggsprosenten for rom 77%
- Gjennomsnittlig beleggsprosent for senger i lavsesong er ca. 30% og beleggsprosenten for rom ca. 55%



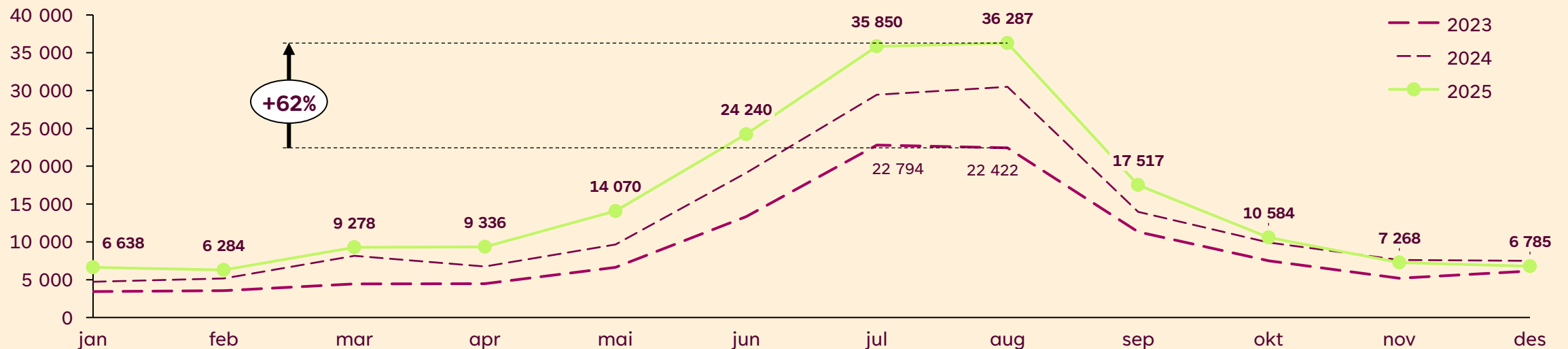
Formål varierer, men ferie/fritidsreiser dominerer i sommerhalvåret

- Tall for reiselivsregionen Ålesund og Sunnmøre
- Ferie- og fritidsreiser dominerer i sommermånedene, mens yrkesreiser utgjør den største andelen resten av året
 - Fritidsmarkedet driver toppene og yrkesmarkedet bidrar til et jevnere belegg gjennom store deler av året



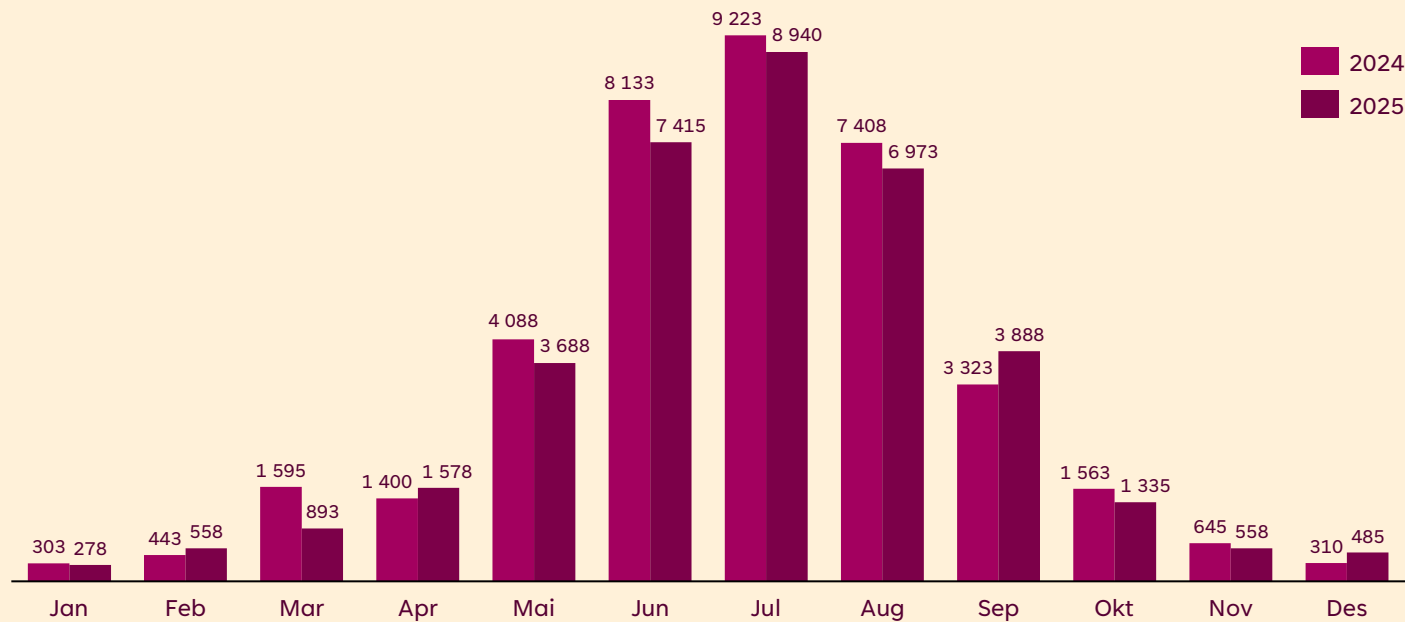
Jevn vekst i turistvolum i delingsplattform-markedet

- Delingsplattform-markedet i Ålesund har hatt en stabil og tydelig økning i antall gjester fra 2023 til 2025 og har et tydelig sesongmønster.
 - 62% økning fra august 2023 til august 2025
- I snitt var gjestene i 3-4 døgn.
- Overnattinger på delingsplattformer utgjorde totalt:
 - 111 193 gjester i 2023
 - 152 486 gjester i 2024
 - 184 137 gjester i 2025
- Fortsatt betydelig ledig kapasitet og økende antall enheter som blir leid ut

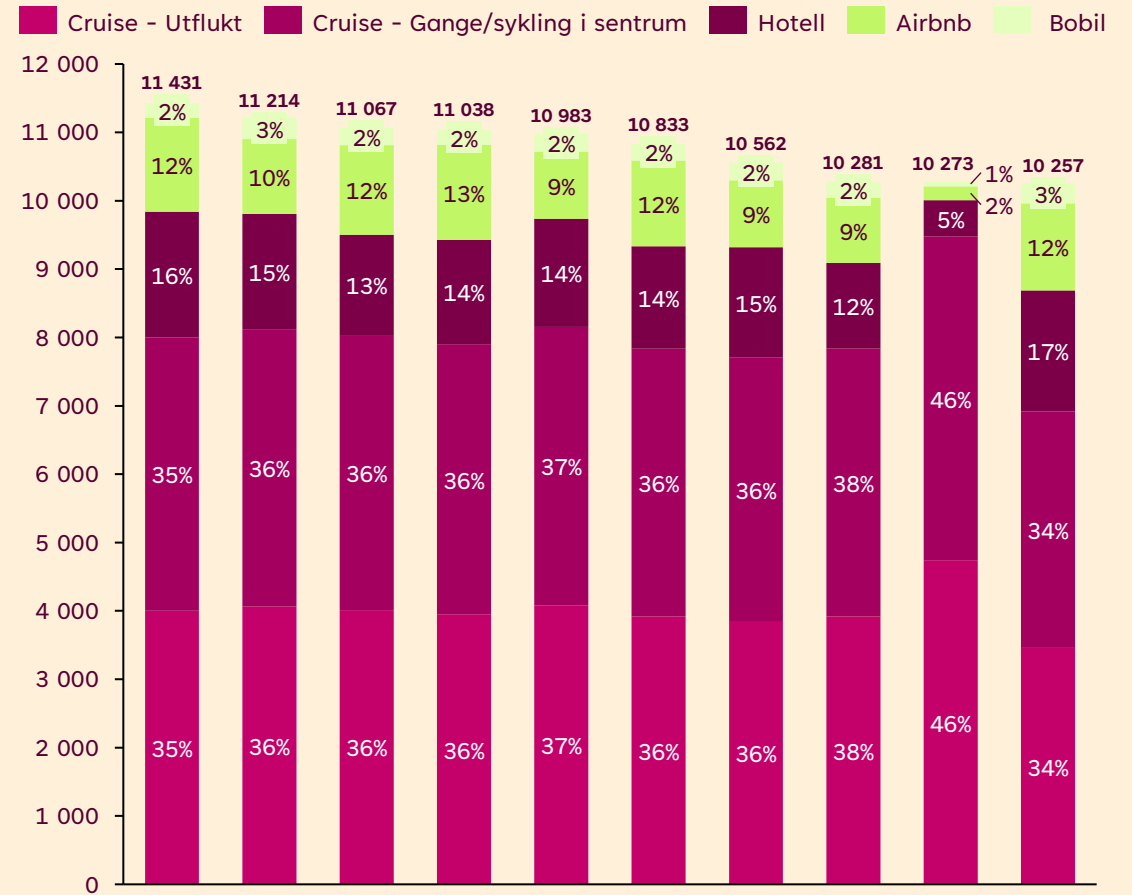
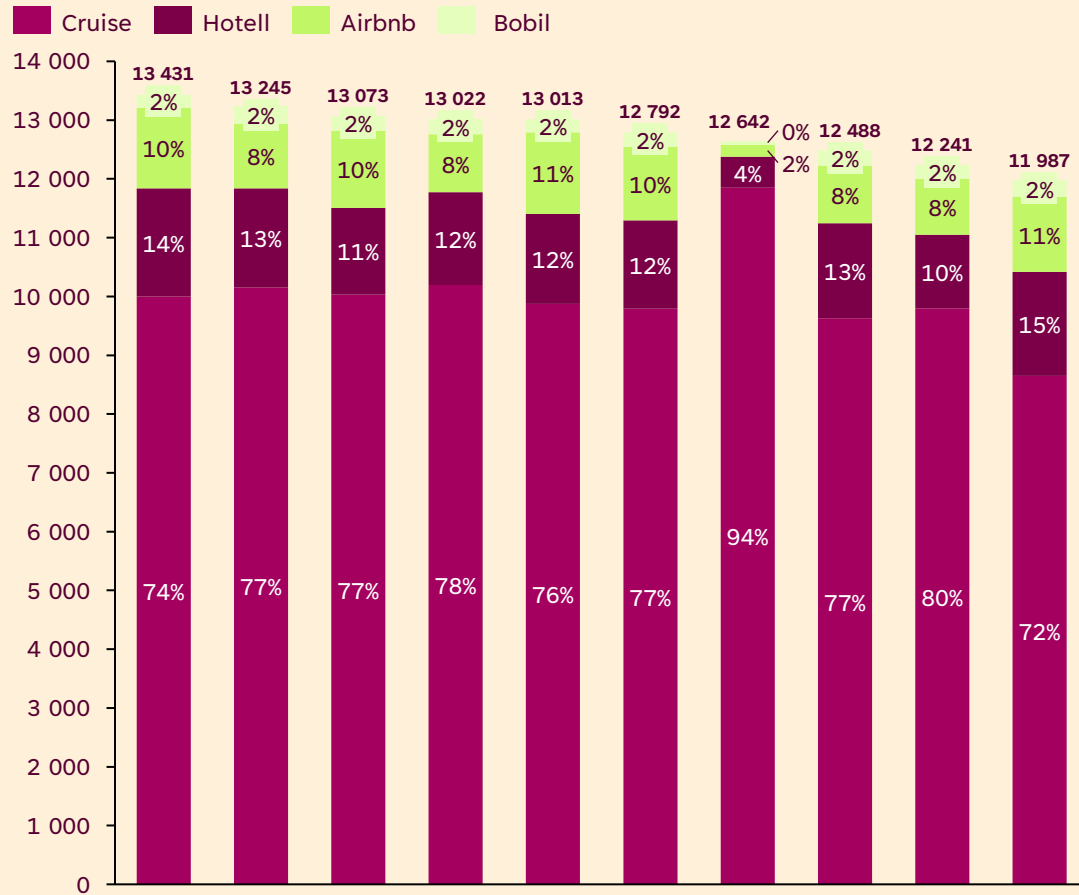


Camping/bobilturister følger et tydelig sesongmønster

- Totalt viser SSB-tall at det var omtrent 45 000 campingturister til Ålesund kommune i 2025.
- Våre estimater for bobilparkeringene i sentrum viser til 36 500 gjester.
 - Bobilturistene oppholdte seg i snitt 23 timer i Ålesund
- Også campingturismen følger et tydelig sesongmønster.



Topp 10 – Dager med flest besøkende i Ålesund i 2025



Variasjoner i aktivitetsnivå gjennom sommeren ved ulik turistmengde i 2025

- Aktivitetsnivået på attraksjoner, kaféer, restauranter og butikker i Ålesund påvirkes i stor grad av hvor mange turister som kommer til byen på én dag.
- Tallene indikerer også en relativt tydelig sammenheng mellom det totale antallet turister i byen og aktivitetsnivået på attraksjoner.
 - De beskriver aktivitetsnivået – ikke hvorvidt belastningen faktisk overstiger stedets tåleevne.
- Det samme mønsteret er trolig også gjeldende for en del butikker, serveringssteder og andre virksomheter som er avhengige av turisttrafikk. Men her mangler vi gode tall på dagsnivå.
- En reduksjon i antall besøkende vil ikke bare påvirke trykket i byen, men også det økonomiske aktivitetsnivået i sentrumsnære næringer.

	11 500 gjester Onsdag i august	6 000 gjester Lørdag i juni	3 000 gjester Mandag i juni
Registrerte opp trappene til Fjellstua	5427	3347	1382
Totalt besøkende på populære attraksjoner (Atlanterhavsparken, Sunnmøre Museum og Jugendstilsenteret)	2844	1438	762

* Basert på data fra de ulike attraksjonene og Ålesund kommune



Innsikt fra intervjuer, folkemøte og spørreundersøkelser



Oppsummering – Intervjuer

Intervjuer med 19 sentrale aktører innen reiseliv, næringsliv, kommune, transport, attraksjoner og andre relevante miljøer.

- De største utfordringene oppstår i og rundt sentrum
- Volumturismen utfordrer byens kapasitet – men skaper også betydelig aktivitet
- Press på infrastruktur som er dimensjonert for et lavere volum
- Turismen påvirker og utforder beredskap, helsetjenester og andre kommunale tjenester når turisttrykket blir stort.
- Turismen påvirker natur og miljø i og rundt Ålesund langs flere akser: blant annet gjennom press på avfall og avløp og slitasje på natur- og kulturmiljø
- Det er store muligheter for økt verdiskaping gjennom bedre styring og håndtering
- Behov for bedre samordning mellom kommune, havn, reiseliv og transportaktører



Foto: Marte Slingstad

Oppsummering – Folkemøte

Positive effekter av turisme

- Gir liv, aktivitet og større kultur-, mat- og handelstilbud i byen
- Skaper arbeidsplasser, spesielt for ungdom
- Øker stolthet over byen blant innbyggere
- Bidrar til nye investeringer og økte inntekter i næringslivet
- Helårsturisme gir bedre stabilitet og kontinuitet i økonomien

Utfordringer og pressområder

- Trafikkutfordringer og trengsel i sentrum
- Overbelastning av populære attraksjoner
- Køer, støy og redusert fremkommelighet for gående og kollektivtrafikk
- Mangel på toaletter, avfallshåndtering og kapasitet i sentrale byrom
- Svekking av lokal identitet grunnet økende andel suvenirbutikker

Overordnet konklusjon

- Behov for en mer robust, gjennomtenkt og balansert turiststrategi
- Må ivareta både byliv, natur, næringsutvikling og besøkskvalitet
- Ønske om utvikling som styrker Ålesunds særpreg og gjør byen god å bo i og attraktiv å besøke

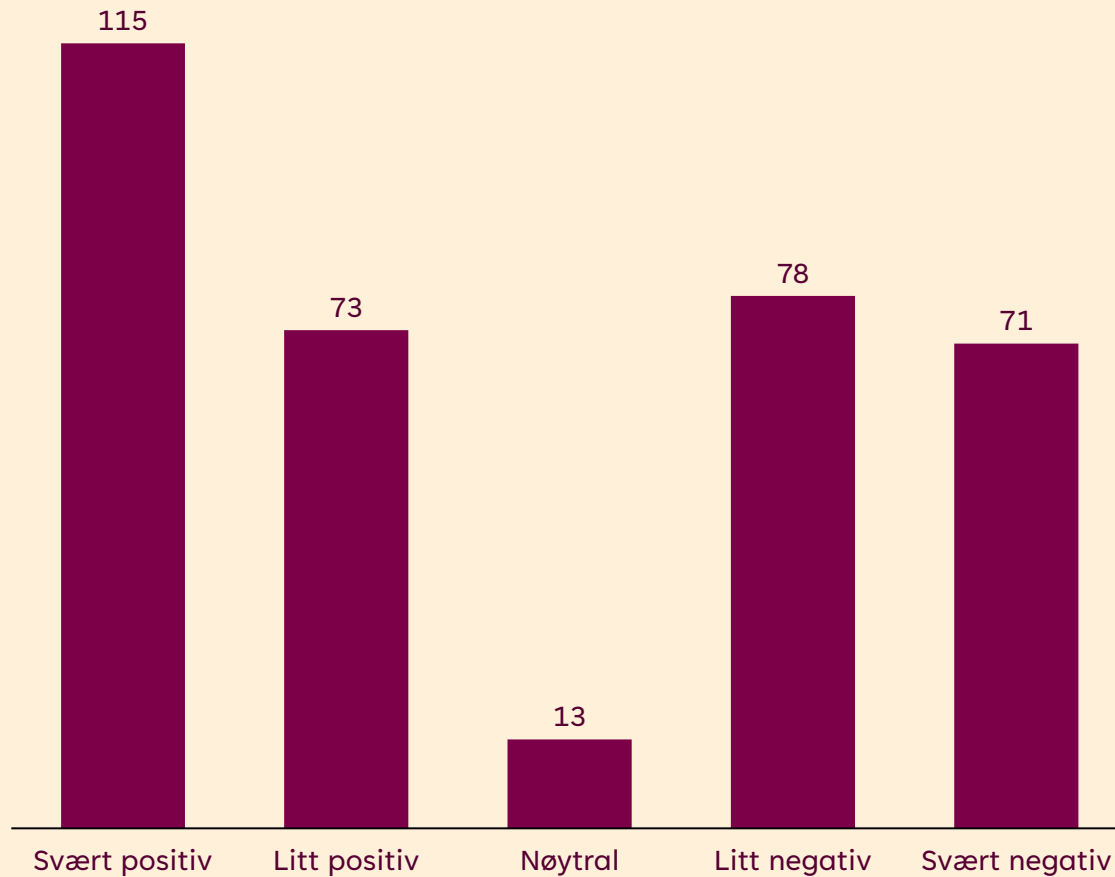
Oppsummering – Innbyggerundersøkelsen

Totalt 351 innbyggere besvarte innbyggerundersøkelsen

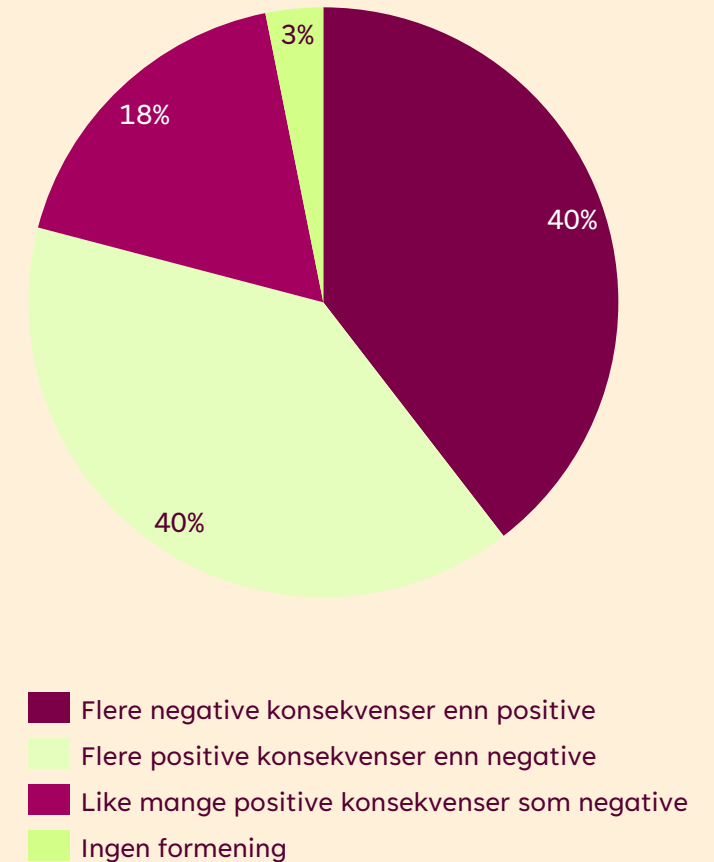
- Deltakelse i undersøkelsen var frivillig (selvrekruttert utvalg) og svarrate var lavere enn ønskelig
- Resultatene gir likevel et viktig bilde av erfaringer og holdninger blant de som har valgt å svare.
- Innbyggernes svar viser at det overordnede inntrykket av turismen i Ålesund er tydelig delt.
 - En betydelig andel av respondentene uttrykker positive holdninger og fremhever de økonomiske og kulturelle fordelene turisme bringer.
 - En nesten like stor andel er negative, ofte med begrunnelser knyttet til belastning, trengsel og utilstrekkelig infrastruktur på travle dager.
- Cruisetrafikken er den turistgruppen som skaper størst opplevd press på byen.
 - Innbyggerne opplever imidlertid ikke cruiseturismen som et problem hele tiden.
- Mange har positive inntrykk av turistene som enkeltpersoner, de negative erfaringene retter seg i langt større grad mot systemet rundt turismen, særlig ved stort volum, dårlig trafikkavvikling og manglende tilrettelegging.
- Et interessant funn er at innbyggere i sentrumsområdene rapporterer oftere om trengsel, stress og konkrete hverdagsmessige utfordringer som følge av turisttilstrømmingen, enn de som bor andre steder i kommunen.

Oppsummering – Innbyggerundersøkelsen

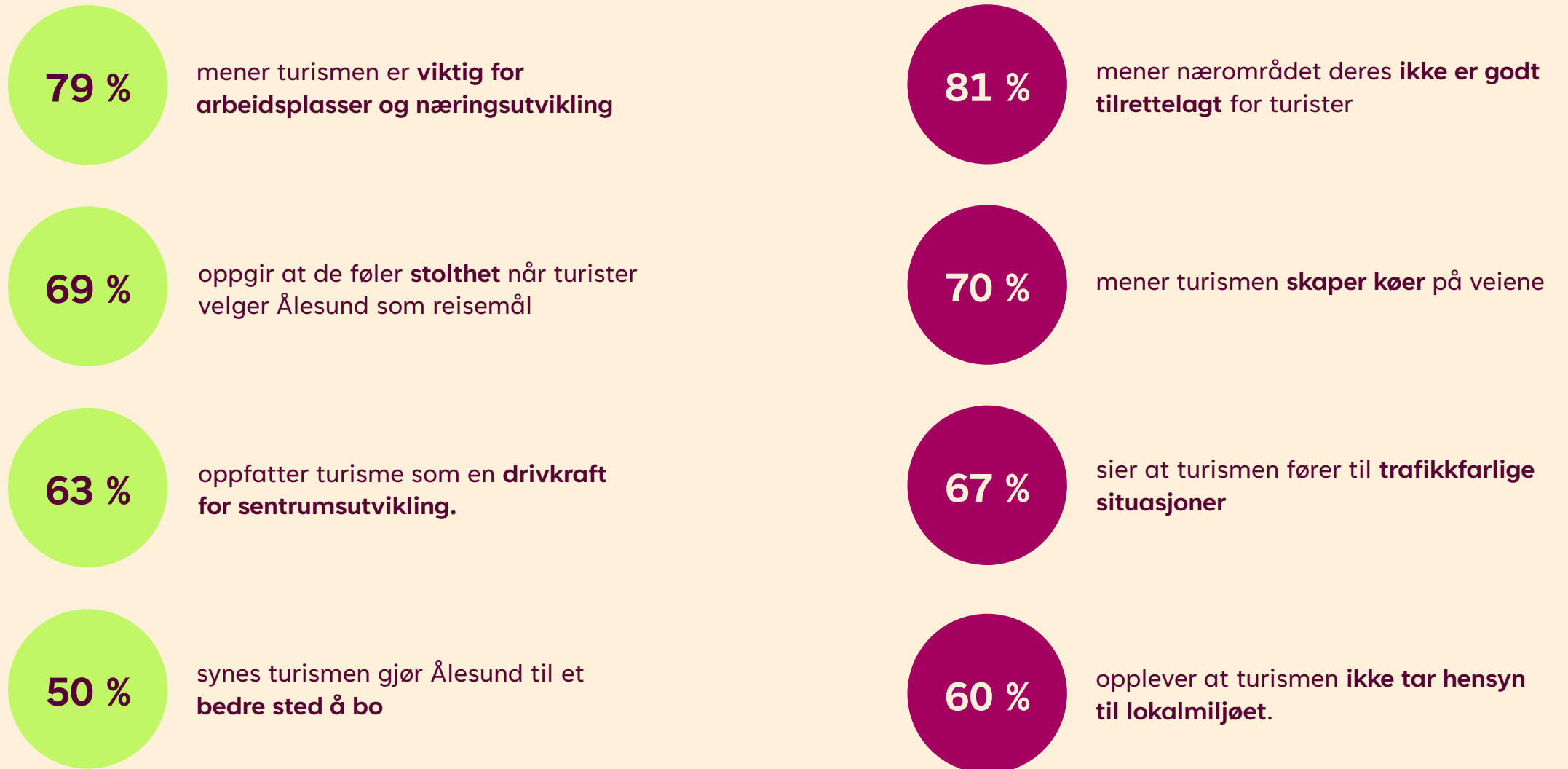
«Hva er ditt inntrykk av turismen i Ålesund?»



«Generelt, vil du si at utviklingen av turisme i Ålesund har bidratt til...»



Oppsummering – Innbyggerundersøkelsen



Oppsummering – Undersøkelse til medlemmer av sentrumsforening og guider i Ålesund guideforening

Medlemmer av sentrumsforeningen (14 svar)

Bestående av butikker, serveringssteder, overnattingsaktører og andre virksomheter som er direkte berørt av turisme

- Turismen er svært viktig for sentrum og avgjørende for driften til mange aktører
- Utfordringer knyttet til toalettkapasitet
- Varierende betalingsvilje og ulik adferd blant cruiselinjer
- Behov for bedre flyt og jevnere fordeling
- Informasjon og skilting må styrkes
- Ålesund trenger bedre styring av turismen

Guider i Ålesund guideforening (17 svar)

Består av erfarne guider med mange år i feltet. De står tett på turistene gjennom hele sesongen og har observert utviklingen i turismen i Ålesund over tid.

- Turismen oppleves som positiv
- Store turiststrømmer samtidig skaper stor belastning i høysesong
- Manglende tilrettelegging og infrastruktur
- Behov for tydeligere styring, samt en mer helhetlig og langsiktig plan

Tålegrensevurderinger og anbefalinger

Fokusområde for analysen

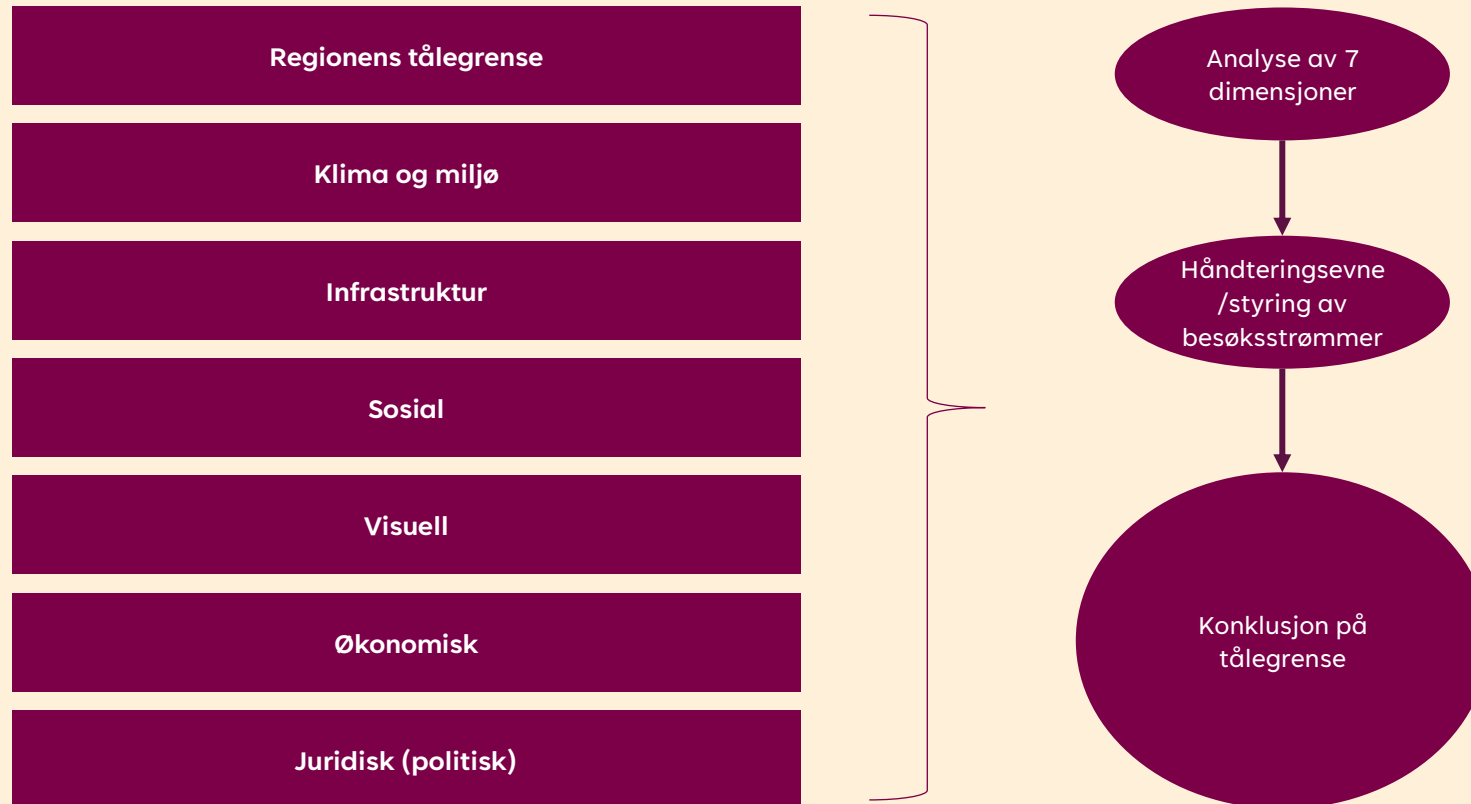
I arbeidet med å vurdere kommunens tålegrense har oppdraget vært å se på Ålesund kommune som helhet.

Innsiktsarbeidet har vist at utfordringene knyttet til besøksvolum konsentrerer seg først og fremst til sentrumsnære områder.

Det er i sentrum turisttettheten er høyest, og effektene av økt tilstrømming synes å påvirke innbyggere, infrastruktur og bymiljø mest.

Fokusinnsnevringen mot sentrum er derfor et resultat av datagrunnlaget og reelle mønstre i turiststrømmene.

Sammendrag



Forklaring til vurderingskriterier

Fargekoding	Konklusjon	Forklaring på hva som ligger til grunn for vurdering
	Innenfor tålegrense	• Dagens nivå vurderes som håndterbart innenfor eksisterende kapasitet og styringsverktøy. • Det finnes utfordringer, men ingen systematisk overskridelse av tålegrensen. • Området kan inneholde potensial for økt verdiskaping gjennom målrettede utviklingstiltak.
	Nært tålegrensen / situasjons-avhengig	• Det er perioder, steder eller situasjoner hvor belastningen nærmer seg eller tidvis overskrider tåleevnen. • Området kan inneholde potensial for økt verdiskaping gjennom målrettede utviklingstiltak. • Dagens nivå krever aktive tiltak, styring og prioritering for å unngå varige negative konsekvenser. Utviklingen må følges tett.
	Tålegrensen overskrides jevnlig	• Dagens nivå eller praksis vurderes som ikke bærekraftig. • Området kan inneholde potensial for økt verdiskaping gjennom målrettede utviklingstiltak. • Belastningen overskrider kapasiteten på en måte som gir tydelige negative konsekvenser for natur, lokalsamfunn, infrastruktur eller andre dimensjoner. Området kan over tid også ha konsekvenser for turismens verdiskaping. • Dagens nivå krever klare valg, god styring og/eller reduksjon i belastning.

1. Regionens tålegrense

- Reiselivet gir betydelig regional verdiskaping på Sunnmøre.
- Cruiseturismen tilfører store volum og ringvirkninger, mens øvrige gjester gir mer varige bidrag.
- Hovedutfordringen er ikke kapasitet, men manglende fordeling av besøk i tid og rom.
- Ålesund får størst press som innfallsport, særlig i sentrumsnære områder.
- Regionens verdiskapingspotensial er større enn det som realiseres i dag.
- Fremtidig tålegrense bør vurderes regionalt for å øke verdiskaping uten økt belastning.

Innenfor tålegrensen

2. Klima, miljø- og naturmessig tålegrense

- Cruise-, fly- og biltrafikk gir betydelige utslipp, selv om tiltak som landstrøm, PAKT og strategisk havneplan reduserer belastningen.
- Det er et tydelig gap mellom klimamål og faktiske utslipp, forsterket av forventet vekst i transportvolum.
- Støy og slitasje på natur oppstår særlig på toppdager i høysesong når flere trafikk- og turiststrømmer sammenfaller.
- Teknologi, regulering og tilrettelegging kan redusere miljøbelastning der tiltak finnes, mens mangel på slike gjør at tålegrensen nås raskere.

Nært tålegrensen / situasjonsavhengig

3. Infrastrukturens tålegrense

- Landbasert infrastruktur er primært dimensjonert for innbyggere og ikke turisme.
- Belastningen er størst i sentrum, der flere funksjoner presses samtidig.
- Flaskehalser oppstår når mange besøkende ankommer på kort tid og segmenter overlapper.
- Midlertidige løsninger tyder på at infrastrukturen ligger nær eller over kapasitetsgrensen på toppdager.
- Videre vekst må vurderes opp mot evnen til å håndtere samtidighet, ikke bare totalvolum.
- Fremover kreves bedre styring, tilpasning av beredskap og/eller redusert belastning.

Tålegrensen overskrides jevnlig

4. Sosial tålegrense

- Innbyggere er positive til verdiskaping, men mange opplever trengsel, cruisetrykk og belastning i sommersesongen.
- Boligpress som følge av turistutleie trekkes frem som en utfordring.
- Sosial tåleevne handler om hvordan besøket oppleves av fastboende, ikke bare antallet turister.
- Når byen i perioder fungerer mer som turistarena enn hverdagsby, svekkes sosial bærekraft.
- Sosial tålegrense er ikke varig overskredet, men det trengs avlastende tiltak, særlig i sentrum og utsatte naturområder.
- Uten bedre fordeling og styring vil overskridelse av sosial tålegrense trolig skje oftere.

Nært tålegrensen / situasjonsavhengig

5. Visuell tålegrense

- Langvarig tildekking av sjøfronten fra cruiseskip svekker opplevelsen av byens arkitektur og landskap, særlig når visuell, sosial og infrastrukturell belastning sammenfaller.
- Den visuelle tålegrensen er situasjonsavhengig og nær nådd i sentrale havneområder på toppdager.
- Mulighetsstudien peker videre på konflikt mellom ønsket byutvikling med boliger langs sjøfronten og med dagens havnebruk.
- Ikke konstant overskredet, men det er tydelige situasjonsbestemte overskridelser i sommersesong.
- Uten endret lokalisering eller bedre fordeling av turiststrømmer vil visuelle overskridelser trolig bli vanligere i fremtiden.

Nært tålegrensen / situasjonsavhengig

6. Økonomisk tålegrense

- Reiselivet gir stor verdiskaping, sysselsetting og skatteinntekter, og flere tilbud er avhengige av dagens volum.
- Den økonomiske tålegrensen utfordres når økt besøk ikke gir tilsvarende lokal verdiskaping.
- Segmenter med høy verdiskaping per gjest og jevn aktivitet styrker økonomisk bærekraft, mens lav verdiskaping kombinert med høyt trykk på toppdager svekker forholdet mellom nytte og belastning.
- Økt aktivitet er økonomisk bærekraftig når ringvirkningene blir igjen lokalt; tålegrensen utfordres når belastningen øker uten tilsvarende nytte.
- Dimensjonen vurderes innenfor tålegrensen, men videre utvikling bør styrkes gjennom bedre styring og samarbeid.

Innenfor tålegrensen

7. Juridisk tålegrense

- Den juridiske tålegrensen utfordres når turismen når et nivå der styringsverktøyene ikke gir nok forutsigbarhet eller kontroll.
- Gapet mellom politiske ambisjoner og tilgjengelige virkemidler øker risikoen for reaktiv håndtering.
- Reiselivsutvikling må ses i sammenheng med faktisk styringsevne i kommune og region.
- Uten tydeligere rammer for arealbruk vil økt besøksaktivitet oftere føre til uinnfridde forventninger til myndighetene.
- Det er behov for sterkere kobling mellom mål, planverk og praktisk gjennomføring, fremfor flere enkeltstående tiltak.

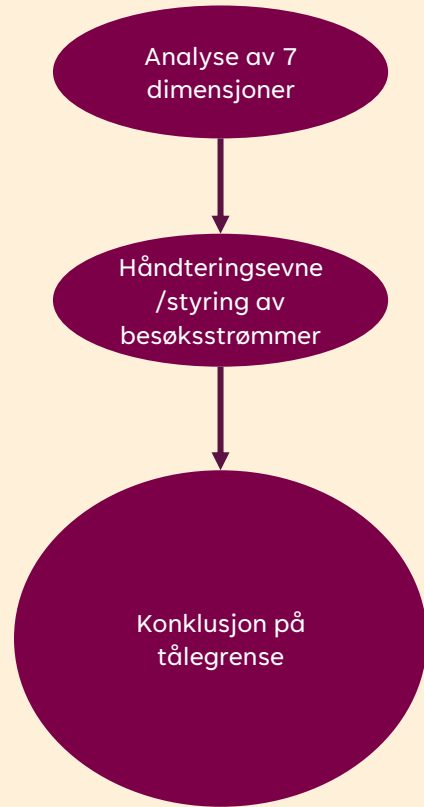
Nært tålegrensen / situasjonsavhengig

Vurdering av håndteringsevnen

- Reisemålet er nær eller over tålegrensen på 5 av 7 dimensjoner, særlig på høye belastningsdager.
- Antall toppdager med store cruiseskip øker kraftig, og besøket sammenfaller med høyt trykk fra øvrig turisme.
- Dette skaper press på sentrum, havneområder og nøkkelakser, med trengsel og redusert opplevelseskvalitet.
- Dagens organisering er for svak for et reisemål med Ålesunds volum og profil og krever mer robust og samordnet reisemålsledelse.
- Manglende helhetlig styring og maktasymmetri mellom havn og kommune svekker håndteringsevnen.

Nært tålegrensen / situasjonsavhengig

Sammendrag



Dimensjon	Konklusjon	
Region	Innenfor tålegrense	
Klima og miljø	Nært tålegrense	
Infrastruktur	Tålegrense overskredet	
Sosial	Nært tålegrense	
Visuell	Nært tålegrense	
Økonomisk	Innenfor tålegrense	
Juridisk	Nært tålegrense	
Håndteringsevne og samlet konklusjon	Nært tålegrense	

Sammendrag

- Tålegrensevurderingene viser at reiselivet i Ålesund og regionen gir betydelig verdiskaping og positive ringvirkninger, og at belastningene er konsentrert i tid og rom og i enkelte situasjoner overskrider byens og lokalsamfunnets tåleevne.
- Samlet konkluderer analysen med at det ikke finnes et «riktig» antall besøkende for Ålesund. Tålegrensen bestemmes av hvor godt byen klarer å håndtere belastningen i de mest sårbare tidsperiodene og områdene.
- En bærekraftig reiselivsutvikling forutsetter derfor aktiv styring av turistvolum, målrettede tiltak i infrastruktur og mobilitet, styrket kapasitet i pressområder, bedre tilrettelegging og en tydelig organisering av reisemålsledelse med myndighet, mandat og midler.

Hovedanbefalinger for videre utvikling og styring av reiselivet

Anbefalingene er strukturert rundt noen få, tydelige hovedgrep som samlet adresserer de identifiserte utfordringene på tvers av dimensjonene, og må spesielt ses i sammenheng med føringer for utvikling av reiselivet og prinsipper for god besøksforvaltning, og samfunnsdelen til kommuneplanen i Ålesund kommune.

Etabler en bredt sammensatt reisemålsledelse

Reisemålsledelsen bør utvikle og forankre helhetlig besøksstrategi i bredden av nøkkelaktører rundt reiseliv og lokalsamfunn

Utarbeide en konkret plan for utvikling av havn- og landbasert infrastruktur dimensjonert for innbyggere og turisme i regionen

Styrk eierstyringen for havne- og byutviklingsselskaper



Etabler en bredt sammensatt reisemålsledelse

- Forpliktende reisemålsledelse på tvers av miljøer
- Besøksbidrag
- Merket for bærekraftig reisemål
- Involvering og medvirkning på tvers av miljø
- Løpende måle og evalulere

Reisemålsledelsen bør utvikle og forankre helhetlig besøksstrategi i bredden av nøkkelaktører rundt reiseliv og lokalsamfunn

- Langsiktige besøksmål (verdiskaping, sesong, innbygger- og gjestetilfredshet)
- Utarbeide og forankre besøksstrategi
 - *Styring av gjestestrømmer*
 - *Skilting og informasjon*
 - *Regulering / oppfølging AirBnB*
 - *Infrastrukturtiltak*
 - *Strategisk markedsføring (vår, vinter, høst)*

Utarbeide en konkret plan for utvikling av havn- og landbasert infrastruktur

- Fremtidig plassering av cruisekai/cruisekaier - finne gode løsninger for hvordan boligutvikling og turisme kan sameksistere i fremtiden
- Oppstillinger og akser for busstransport
- Videreutvikle mobilitetssystem havn – sentrum
- Dimensjonering av servicefasiliteter på toppdager
- Besøkssenter og besøksverter?

Styrke eierstyringen for havne- og byutviklingsselskaper

- Reiseliv, mobilitet og byutvikling – tydelig retning i kommunens eiermelding (ÅRH, Sørsida Utvikling)
- Perspektivmangfold, kompetanse og kapasitet til å balansere og følge opp ulike interesser
- Faste arenaer for dialog om cruisevolum, arealbruk og havnerelatert mobilitet
- Prioriteringer som understøtter kommunes mål om en trygg, fungerende og bærekraftig bykjerne

Spørsmål?